

UP Board Class 8 Solutions Sanskrit Chapter 2 मातृदेवो भव

अभ्यासः

प्रश्न 2.

एकपदेन उत्तरत

(क) सतीशस्य जननी केन पीडिता आसीत्?

उत्तर

ज्वरेण

(ख) मुकुलः कस्य मित्रम् अस्ति?

उत्तर

सतीशस्य

(ग) कः दुःखितोऽभवत्?

उत्तर

मुकुलः

(घ) कः वैद्यम् आनयत्?

उत्तर

सतीशः

प्रश्न 3.

कः/का; उक्तवान्/ उक्तवती इति लिखत (लिखकर)

(क) भोः सतीश! गच्छ वैद्यम् आनये।

उत्तर

माता

(ख) अहं क्रीडनार्थं गच्छामि।

उत्तर

सतीश

(ग) मित्रैः सह क्रीडितुं गतः।।

उत्तर

माता

(घ) हे मित्र! एषा तव जननी ज्वरपीडिता अस्ति।

उत्तर

मुकुलः

प्रश्न 4.

पूर्णवाक्येन उत्तरत

(क) मुकुलः सतीशस्य मातरम् किम् अपृच्छत्?

उत्तर

कुत्र सतीशः गतः।।

(ख) सतीशः किम् उक्त्वा बहिः अगच्छत्?

उत्तर

‘अयं मे क्रीडनस्य कालः। मम मित्राणि आगच्छन्ति। अहं क्रीडनार्थं गच्छामि।’ इति उक्त्वा सः बहिः आगच्छत्।।

(ग) उपनिषद् किम् उपदिशति?

उत्तर

‘मातृदेवो भव’।।

(घ) सः सतीशं कुतः आनयत्?

उत्तर

सः सतीशं क्रीडाक्षेत्रात् गृहम् आनयत।

प्रश्न 5.

प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत

(क) सतीशस्य जननी कदा प्रमुदिता अभवत्।

उत्तर

सतीशः वैद्यम् आनयत् तर्हि तस्य जननी प्रमुदिता अभवत्।

(ख) आयुर्विद्या यशोबलं कस्य वर्धन्ते?

उत्तर

अभिवादनशीलस्य नित्यं वृद्धोपसेविनः। चत्वारि तस्य वर्धन्ते, आयुर्विद्या यशो बलम्।।

(ग) किं श्रुत्वा सतीशः वैद्यम् आनयत्?

उत्तर

मित्रस्य उपदेशं श्रुत्वा सतीशः वैद्यम् आनयत।

(घ) सतीशः कुत्र अगच्छत्?

उत्तर

सतीशः क्रीडनार्थं बहिः अगच्छत्।

प्रश्न 6.

अधोलिखितानि-पदानि वाक्य रचनां कुरुत (करके)

उत्तर

यथा- ज्वरेण – महेशः ज्वरेण पीडितः।

मित्राणि – रमेशस्य मित्राणि कृष्णः, सुरेशः, महेशः च सन्ति।

ताम् – मुकुलः सतीशस्य जननीं ज्वरेण पीडिताम् अपश्चत्।

क्रीडाक्षेत्रात् – मुकुलः सतीशं क्रीडाक्षेत्रात् गृहम् आनयत्।

- गच्छ
- लोट्
- मध्यम पुरुषः
- एकवचनम्

प्रश्न 7.

विचिन्त्य लिखत यदि भवतः सहपाठी रुग्णः स्यात् तदा भवान् किं करिष्यति? इति लिखत।।

उत्तर

यदि मम सहपाठी रुग्णः स्यात्, तदा अहं तस्य चिकित्सां-सेवां शुश्रूषां च करिष्यामि।